

NOTÍCIES DEL

Parc Agrari

del Baix Llobregat **Gener 98 • Número 1**

**Un projecte
de futur,
un territori
de qualitat**

**Suport al tomàquet
de producció integrada**

Les masies del Baix Llobregat

**El Parc Agrari de Palerm (Sicília):
La Conca d'Oro**

EDITORIAL

Un projecte de futur, un territori de qualitat

Aquest és l'eslogan de la campanya divulgativa del projecte LIFE del Parc Agrari del Baix Llobregat que es realitza des del novembre passat fins els primers mesos de 1998.

Amb **"Un projecte de futur"** es recull la idea que, tot i les pèrdues de superfície cultivada previstes, la planificació urbanística vigent i la prevista contemplen el manteniment d'una superfície agrària de certa magnitud en el delta i la vall baixa del Llobregat.

Aquest territori agrari, però, ha de poder complir les seves funcions productives, socials i ambientals de forma correcta en un marc avui poc propici per causa de l'entorn periurbà. El Parc Agrari es crea per fer viables els usos agrícoles i agraris previstos en el planejament urbanístic decidit per les institucions competents d'acord amb un model de territori convenient per al conjunt dels ciutadans.

El Parc Agrari és, doncs, l'instrument per fer possible que les activitats agrícoles puguin tenir condicions de viabilitat tècnica i econòmica, que l'ordenació de l'ús social es faci sense interferències amb l'activitat agrícola, i també que possibiliti la preservació dels valors ambientals que, tradicionalment i ara encara, són presents i consubstan-

cial amb les zones agrícoles del delta i de la vall baixa.

És clar que no hi pot haver un espai agrícola sense pagesos, a temps complet o parcial, que el cultivin. Per aquest motiu qualsevol projecte de futur ha de contemplar el suport decidit a les explotacions agrícoles que el facin possible.

Justament amb l'expressió **"Un territori de qualitat"** es vol emfatitzar la necessitat de potenciar els recursos d'aquest espai agrari, un espai que, inserit en un context metropolità, té un paper fonamental en la configuració de la identitat de la comarca, de la seva qualitat ambiental, i, en definitiva, del seu model territorial.

L'espai agrari no és, doncs, una peça desencaixable del territori. El seu futur i la seva qualitat afecta no només els pagesos, que en són i han de ser-ne protagonistes, sinó també el conjunt del territori i dels seus ciutadans.

CRÈDITS

Edita: Entitats promotores del Projecte LIFE Parc Agrari del Baix Llobregat
Diputació de Barcelona
Consell Comarcal del Baix Llobregat
Unió de Pagesos

Parc Torreblanca, Ctra. N-340
08980 Sant Feliu de Llobregat
Tel. 685 24 00 - Fax 685 18 68
e-mail: parcagrari@diba.es

Producció, fotocomposició i muntatge:

Edicions La Terra S.L.
Av. Francesc Cambó, 14, 3er. B
08003 Barcelona.
Tel. 268 0900
Fax 268 48 93
e-mail: ed.laterra@svt.es

Fotomecànica: Ivelcolor

Impressió: Imprimeix

Maqueta: Carnero & Garcia

Fotografies: M. Canes, J. Rull, M. Domènech i arxiu Consell Comarcal del Baix Llobregat

Dipòsit Legal: B-826-1998

Sumari

Editorial	Pàg. 2
Les zones agrícoles i els valors ambientals	Pàg. 3
L'agricultura periurbana, punt d'atenció a Europa	Pàg. 3
Suport al tomàquet de Producció Integrada ...	Pàg. 4
Les entitats promotores s'entrevisten amb els alcaldes i el conseller d'Agricultura	Pàg. 4
El Parc Agrari de Palerm	Pàg. 5
Temes del Parc: Les masies al Baix Llobregat	Pàgs. 6 i 7
El Parc realitzarà actuacions pilot	Pàg. 8
Per què la paraula "Parc"	Pàg. 8
Acords inicials per a la constitució del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat	Pàg. 9
El Parc a Internet	Pàg. 9
L'agricultura del Baix Llobregat en la present i la futura planificació urbanística	Pàg. 10
Campanyes de difusió	Pàg. 10
Es realitzen els estudis per determinar el programa de gestió i desenvolupament agrari	Pàg. 11

LIFE96ENV/
E/264

Entitats promotores del Parc Agrari del Baix Llobregat

Les zones agrícoles i els valors ambientals

■ Les zones agrícoles són espais oberts descongestionadors del territori urbanitzat.

Amb certa freqüència es parla dels valors ambientals de les zones agrícoles, d'uns valors que, es diu, són presents i consubstancials amb el territori ocupat per l'agricultura. El valor productiu sembla clar i no necessita aclariments, ni tampoc els valors socials i culturals. En el cas dels valors ambientals, la percepció d'aquests pot ser diversa segons la informació que es tingui i la implicació de cadascú en el territori.

Quins valors són aquests? El concepte mediambiental és prou ampli perquè hi càpiga tot allò que incideix en l'entorn humà, però es poden destacar els valors més importants en aquest territori concret.

Les zones agrícoles són

espais oberts descongestionadors del territori urbanitzat. Són, doncs, espais útils per diversificar i equilibrar els usos del territori metropolità. Són també àrees verdes que contribueixen a l'oxigenació i a la renovació de l'aire.

Però possiblement la seva funció ambiental més perceptible és la de conformació d'un paisatge associat a la memòria com un patrimoni visual dels ciutadans.

Les zones agrícoles són àrees de recàrrega dels aqüífers, tant al delta com molt especialment a la vall baixa.

L'espai agrícola és una font de biodiversitat per si mateix. La diversitat de plantes cultivades, la vegetació dels marges i canals amb la seva fauna asso-

ciada és, de fet, una riquesa ecològica present en el territori. No és estrany, doncs, que les zones agrícoles facin de passada la funció d'espais intermedis entre les zones naturals i les zones urbanes per evitar l'impacte directe del medi urbà en els ambients sensibles.

Arribats a aquest punt cal precisar que el medi natural ha d'estar equilibrat per no impactar sobre l'agricultura. En els darrers temps certes espècies animals, tant aus

(ànecs coll-verds, polles d'aigua, cotorres, estornells), i mamífers (conills) han causat estralls en els conreus. Això és fruit d'un desequilibri no desitjable: la proliferació d'aquests animals no és una major biodiversitat, és una anomalia, una plaga que, com a tal, el pagès sap que s'ha de tractar per eliminar-la.

Un territori de qualitat és necessàriament un territori ambientalment equilibrat. ■

L'agricultura periurbana, punt d'atenció a Europa

L'agricultura que es desenvolupa vora les grans ciutats ha estat, des de fa anys, referència per a diverses institucions que han considerat que el manteniment d'aquests territoris i el seu desenvolupament com a element productiu i estratègic són importants per al conjunt de la societat.

L'any 1979, l'*Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE)* va elaborar a París les **Recomanacions del Consell de l'OCDE en relació al paper de l'agricultura en la planificació i gestió de les àrees periurbanes**. Aquestes recomanacions demanen als estats membres (entre ells l'espanyol) que prenguin mesures de política agrària per a la pro-

tecció, modernització i millora de les infraestructures agràries d'aquestes àrees periurbanes.

Durant els darrers anys diverses organitzacions de caire oficial o privades han organitzat seminaris i noves propostes per al desenvolupament de l'agricultura periurbana. El Centre Europeu per a la Promoció

de la Formació al Medi Agrícola i Rural (CEPFAR), organisme consultor de la Comissió Europea va organitzar a Florència al maig de 1992 el seminari **Diversificació de l'agricultura en les àrees periurbanes a Europa** i la mateixa Comissió Europea va tractar el tema al seminari **Les**

ciutats mitjanes en el context regional europeu celebrat a Sabadell l'abril de 1994.

Per altra banda existeixen administracions que han constituït seminaris amb reunions

itinerants on es parla específicament del tema de l'agricultura periurbana, com per exemple el seminari **Agriville**

Europe del qual el *Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP)* en forma part.

El mateix *DARP* en el **Pla Director de Política Agrària i Pesquera** de 1993 estableix una divisió agroterritorial de Catalunya en quatre zones, per tal de definir eixos específics

d'actuació apropiats per a la realitat agrària de cadascuna d'elles. Una de les zones correspon a la de l'agricultura periurbana formada per les comarques de: el Maresme, Vallès Occidental, Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf, Baix Penedès i Tarragonès.

Amb anterioritat, el mes de maig de 1992, el Parlament de Catalunya va aprovar la resolució instant al Govern de la Generalitat per tal que **"faciliti el manteniment i l'extensió de l'agricultura periurbana com a element reequilibrador del territori, potenciador de la biodiversitat i facilitador de la integració social de determinats sectors de població"**. ■

Suport al tomàquet de Producció Integrada

Aquest any 1997 ha estat el primer que s'ha comercialitzat el tomàquet de producció integrada cultivat al Baix Llobregat. Aquesta iniciativa també l'han tinguda al Maresme i al Vallès.

Cultivar tomàquet de producció integrada és una decisió empresarial important pel que representa d'acceptar una normativa de producció determi-

nada. De fet, ja feia temps que les Agrupacions de Defensa Vegetal (ADV) de la comarca hi anaven al darrera fent proves.

Les ADVs "Delta del Llobregat" i "Baix Llobregat" n'han estat les impulsores entre els seus associats. Els tècnics d'aquestes els han assessorat amb el suport del Servei de Protecció dels Vegetals. El DARP ha inclòs aquest tomà-

quet dins la Denominació genèrica Producció Integrada.

Abans de l'estiu, l'ADV Baix Llobregat es va adreçar a les entitats promotores del projecte LIFE de Parc Agrari del Baix Llobregat, per tal de demanar suport a aquesta iniciativa. És sabut que una de les línies d'actuació previstes del futur Parc Agrari és la de donar suport a les produccions característiques, de qualitat i totes aquelles que comporten un valor afegit. El suport al tomàquet de producció integrada encaixa perfectament amb aquesta línia.

El suport demanat es va concretar en la subvenció del material publicitari i de divulgació del tomàquet de producció integrada i dels envasos de cartró nous per a tots els productors de la comarca.

Aquesta operació de suport s'ha concebut com a actuació

pilot del projecte LIFE. Les actuacions pilot era previst seleccionar-les cap a finals d'any, però era evident que els tomàquets venien a l'estiu i no es podia deixar passar l'oportunitat de donar suport a una iniciativa valenta d'uns productors de la zona que treballen pel seu futur empresarial.

La presentació pública del tomàquet de producció integrada la van fer de forma conjunta les ADVs del Baix Llobregat, Maresme i Vallès el dia 31 de maig al Maresme i el dia 3 de juliol a Mercabarna.

Les entitats promotores s'entrevisten amb el conseller d'Agricultura i els ajuntaments

En els darrers mesos una representació de la **Diputació de Barcelona**, el **Consell Comarcal del Baix Llobregat** i la **Unió de Pagesos**, com entitats promotores del Parc Agrari s'han entrevistat amb diverses institucions per tal de presentar les propostes d'actuació del **Projecte LIFE** i la constitució del **Parc Agrari del Llobregat**.

Entre els mesos d'abril i juny, mentre també s'informava a les cooperatives i associacions de la zona, es varen realitzar entrevistes amb tots els **ajuntaments** que tenen una part del territori dintre del

Parc. En aquestes converses tots els ajuntaments varen expressar la voluntat de participar en el projecte, tot esperant la constitució del **Consorci** per tal d'incorporar-s'hi d'una forma efectiva.

El dia 17 de juliol, una representació de les tres entitats, encapçalada pel president del Consell Comarcal del Baix Llobregat, Sr. Josep Montilla, es va entrevistar amb l'Honorable Sr. Francesc Xavier Marimon, **Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca** de la **Generalitat de Catalunya**.

D'aquesta reunió en va sorgir una

comissió de seguiment del programa.

Aquesta comissió, formada per membres del **Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca**, del **Departament de Política Territorial i Obres Públiques** i membres de les entitats promotores de Parc, ha anat reunint-se periòdicament en els darrers mesos.

D'altra banda, diverses entitats que intervenen dintre de l'àmbit de la vall baixa i el delta han mantingut reunions amb responsables del **Parc Agrari** a fi de col·laborar amb el projecte aportant els seus serveis.

El Parc Agrari de Palerm (Sicília): La Conca d'Oro

El Parc Agrari de Palerm està ubicat a la zona agrícola que envolta una part de la ciutat, característica per les plantacions de mandariners i per la forta pendent que existeix entre el mar i les superfícies cultivades a la falda de la muntanya. Aquesta zona coneguda com la Conca d'Oro està considerada des de l'antiguitat com el verger de Sicília per la seva riquesa productiva.

L'enginyer Nicola Stolfi ha estat el responsable del programa LIFE que, a demanda nostra, ens ha fet arribar aquest article.

La Confederació Italiana d'Agricultors (CIA) va realitzar a Sicília, en el marc del programa comunitari LIFE-1994, un parc agrari en la zona anomenada Conca d'Oro propera a la ciutat de Palerm.

El projecte LIFE, presentat per la CIA, tenia el suport de l'Ajuntament de Palerm que va cofinançar el programa comunitari.

L'objectiu principal del projecte va ser el de posar en marxa un sistema de gestió que permetés a una zona rural la possibilitat de recobrar les seves funcions productives, superant els límits imposats per la proximitat de l'àrea urbana i, fins i tot,

transformar aquest efecte negatiu subministrant serveis que la ciutat demandava.

El projecte, que va durar dos anys, es va articular en diverses actuacions:

Intervencions de caràcter productiu basades en la realització d'un camp experimental per a la comparació, selecció i millora dels conreus d'acord amb la demanda del mercat, la instal·lació d'una estació agrometeorològica com a complement d'un pla per reduir les quantitats de productes químics, i en la millora de la xarxa de reg.

Intervencions agroforestals i d'arranjaments de camins, així com la construcció d'un jardí-museu de l'agricultura de la Conca d'Oro.

El repte més difícil que inicialment tenia el Projecte LIFE era el de convèncer la pobla-

ció local per a compartir les propostes del mateix, que no eren altres que la de canviar una situació de regressió econòmica i social de dependència a lògies mafioses.

Per tant, en una situació tant difícil es tractava de demostrar que legalitat, coherència i projecte eren compatibles i tenien capacitat per eliminar els molts obstacles socials.

Així, després d'una primera temporada difícil d'obstinada desconfiança general, es va poder trencar progressivament la resistència mitjançant la realització d'accions demostratives.

Una d'aquestes accions va ser el finançament de l'acció d'agroforestació d'una zona de 20 Has. on es varen reparar els petits murs de les terrasses al llarg dels camins entre finques. Aquesta acció va comportar posar d'acord a 380 propietaris i es va dur a terme després d'explicar la iniciativa amb reunions i amb publicitat.

El testimoni més evident que el Projecte LIFE en general va

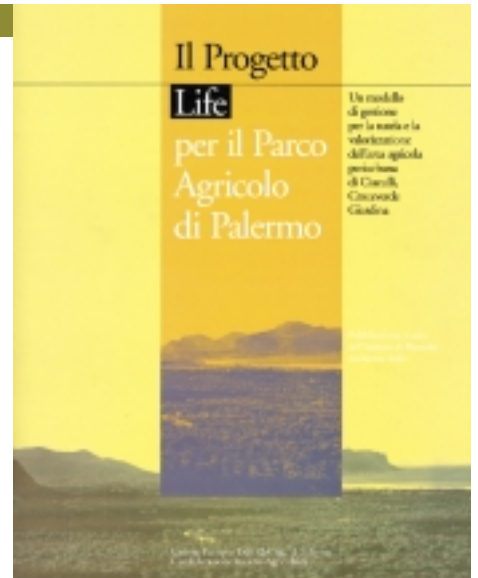
superar la prova i va anar més enllà dels objectius prefixats, és el fet que es van obtenir, per part dels empresaris agraris, resultats no previstos al principi.

Per exemple, quan es va començar la darrera temporada d'irrigació es va poder fer baixar sensiblement el preu de l'aigua per als agricultors de tota la zona. Aquest resultat va ser molt important ja que el preu de l'aigua representa el 60 % del cost de producció.

Les perspectives de donar continuïtat al projecte són positives: efectivament, el març de 1997 es va firmar un conveni biennal entre l'Ajuntament de Palerm i la Cooperativa (formada pels mateixos pagesos) que va realitzar totes les obres d'agroforestació de Palerm, per tal que portés en el futur la gestió de la col·lecció de varietats autòctones i del camp experimental, així com el manteniment de tots els espais de trànsit de dintre del Parc.

Per altra banda, el dia 9 d'abril d'aquest mateix any, es va iniciar l'activitat de gestió de la col·lecció de varietats autòctones i del camp experimental.

Nicola Stolfi
Cap del Projecte LIFE
Parc Agrari de Palerm

■ La zona agrícola de Ciaculli a la Conca d'Oro.

TEMES DEL PARC

Les masies al Baix Llobregat

La masia és sens dubte l'obra arquitectònica més notable de les que integren el patrimoni cultural i històric de l'espai agrari.

Deixant de banda les antigues viles romanes, que eren prou presents al Baix Llobregat, l'origen de les masies a la nostra comarca cal cercar-lo en la colonització de les terres conquerides al sarraïns cap el tombant del mil·leni.

La proliferació de masies anà vinculada en cada indret a les circumstàncies específiques de la titularitat de la terra i al tipus d'aprofitament que en feien els propietaris. Tot i així, el nombre de masies augmentà amb el pas dels segles, fins que va davallar en el segle actual per raons evidents.

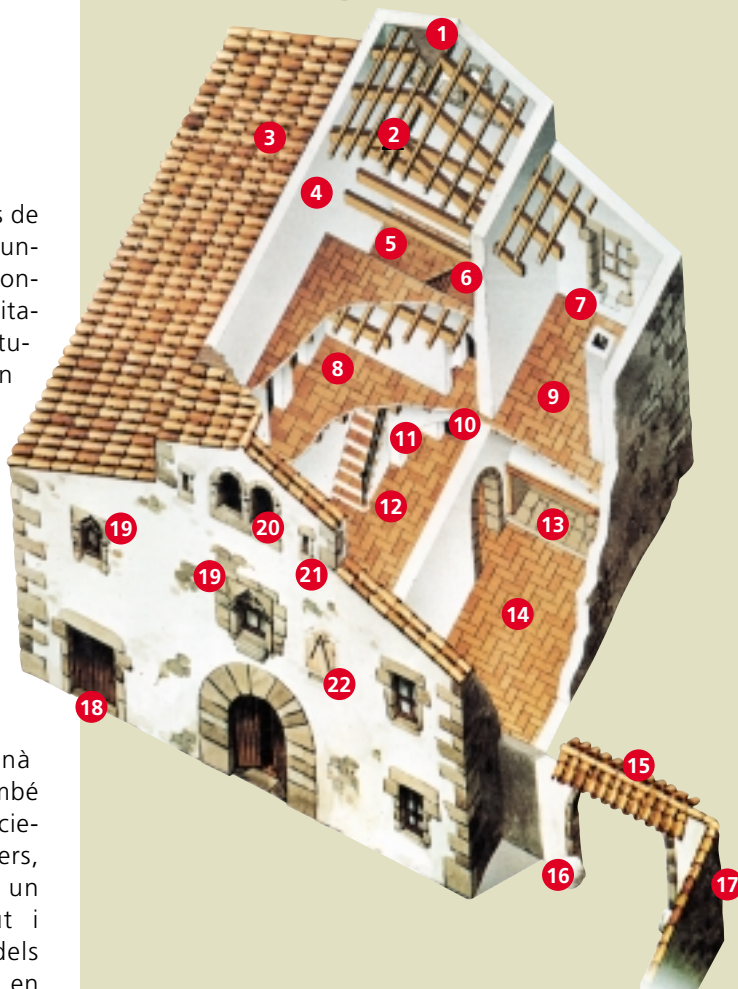
A la vall del Llobregat les masies es situaven a les fal·des de la muntanya, prote-

gides de les inundacions de la vall, o ben bé a la muntanya, compaginant el creu de secà amb l'aprofitament del bosc i les pastures. Al delta es situaven sobre petites elevacions artificials del terreny, avui quasi imperceptibles, i el cultiu de la terra es compaginava amb el bestiar.

La masia, inicialment, era una unitat de producció quasi autosuficient, que en els darrers temps s'anà especialitzant. Però també constituïa una petita societat; propietaris, masovers, mossos... i animals, un món avui desaparegut i que dóna idea dels esforços per sobreviure en uns temps molt més difícils que els actuals.

Avui encara resten masies, moltes d'elles sense

Casa rural típica de les terres del Llobregat

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22

ser habitades, utilitzant-se per a l'explotació agrícola. Les habitades, evidentment tenen poc a veure amb aquells nuclis autosuficients.

L'estructura de la masia és molt semblant arreu de Catalunya, però dins l'homogeneïtat hi ha elements diferencials motivats per les produccions agrícoles específiques, les condicions climàtiques i els materials de construcció disponibles.

Les masies tradicionals del Baix Llobregat tenen força elements comuns tant de caràc-

ter arquitectònic com popular: el rellotge de sol, la palmera o el xiprer, els portals d'arc o rectangular, les finestres –algunes gòtiques– les arcades de les galeries, l'era, el pou, la llar de foc de grans dimensions per cuinar i escalfar-se, les imatges –exponent de la religiositat tradicional de la pagesia–, l'alcova –sempre al primer pis– la sala, de grans dimensions...

Ara encara queden masies a les zones agrícoles, algunes habitades, però amb altres formes de viure-hi.

Aquestes construccions són el testimoni mut d'una altra societat, d'un altre temps.

Cal Menut amb la seva característica teulada.

Llobregat i el Besòs

- Encanyissat de sota teula
- Embigat
- Coberta de teula àrab
- Golfes assecadores de llarg a llarg
- Racó de les eines
- Escala de fusta d'accés a les golfes
- Festejadors
- Sala
- Dormitori
- Accés al celler
- Volta d'escala
- Vestíbul
- Llar de foc
- Cuina-menjador
- Portal de sortida als camps
- Guardacantó
- Tancat del pati
- Entrada de l'estable
- Finestres goticitzants
- Obertura de les golfes amb funcions d'assecadors
- Espitlleres
- Rellotge de sol

El naixement d'un territori agrari

Fins el segle X no es troben documentats la majoria de pobles i parròquies del Baix Llobregat. És a partir d'aquest segle quan es troba en diverses documentacions la menció "plana del Llobregat", que constitueix la referència més antiga sobre la comarca. A partir del segle XIII comencen a desenvolupar-se els mercats i les fires.

L'efecte de la proximitat de Barcelona va tenir com a conseqüència el desenvolupament d'activitats econòmiques relacionades amb el comerç i l'intercanvi. La seva posició prop de les vies de comunicació i la progressiva aparició d'una certa infraestructura viària (ponts, barques) faciliten enormement el creixement de Sant Boi, Martorell, Esparreguera o el Papiol.

Les desavinences entre batlles senyorials es sotmetien a l'arbitri del Rei, que regulà, per exemple, l'explotació de les pastures del Delta (1.323), la construcció i manteniment de desguassos per regular les aigües estancades (1.390) o la pesca del riu (1.432).

Per assegurar l'explotació de les seves propietats, i per tant les seves rendes, molts senyors, tant laics com eclesiàstics, establien els pagesos en els seus masos, els quals d'a-

questa manera esdevenien emfitèutes amb reserva del domini útil de la terra a canvi d'un cens i una entrada. Aportaven també el Delme a la parròquia, i alguns es trobaven en situació de dependència vers els amos, de qui es consideraven "homes propis, solius i afocats": eren els remences. Mossos i jornalers, molts d'ells immigrants francesos, completaven l'oferta de la mà d'obra necessària.

Fins a la meitat del segle XVIII a la zona de la Vall Baixa i del Delta, només Sant Boi tenia una població al voltant del miler d'habitants, la resta de viles tenien uns pocs centenars de persones. És a partir d'aquests moments que el panorama demogràfic varia; totes les localitats creixen, algunes d'elles multiplicant per tres o per quatre els seus habitants.

El territori tenia una economia bàsicament agrària i d'autosubsistència, heretada de temps anteriors. Des d'antic, les terrasses fluvials eren aprofitades per al conreu d'horta i fruiters, però també de cereals. La vinya, que s'estenia per tot arreu, s'incrementa al segle XVIII en detriment de l'extensió del bosc. Les noves terres al·luvials del Delta, fertilitzades per les riuades

periòdiques del Llobregat a la tardor, produïen elles soles tres vegades més blat que la resta de la comarca. La irrupció d'una economia agrària amb mentalitat "productivista" és el tret més destacat d'aquest període.

En el transcurs d'aquests segles (XVII-XVIII) la propietat de la terra a la comarca passà en bona part de mans dels pagesos a mans de propietaris barcelonins. Al segle XIX, gairebé el 50 % del rendiment agrícola era en mans de les classes benestants de la capital, perdent els pagesos el control de la seva producció agrícola*.

Al segle XX el procés seria invers: mentre la burgesia havia perdut interès pel manteniment de les seves finques agrícoles, ja que orientava les seves inversions cap a activitats més rendibles, determinats masovers i pagesos de la comarca varen adquirir les terres en propietat.

* Mercè Renom i Pulit. Notes sobre el traspàs de la propietat agrícola baixllobregatina de la burgesia barcelonina a la pagesia local, a la primera meitat del segle XX. El cas de Sant Joan Despi. Materials del Baix Llobregat núm. 1. Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. Tardor 1994.

Les masies són també un patrimoni cultural. A la foto, masia de Cal Xago.

Al fons, la desapareguda masia de Can Bou.

El Parc realitzarà actuacions pilot

El **Parc Agrari** posarà en marxa de forma immediata tot un seguit d'**actuacions pilot** consistents en desenvolupar unes activitats per un període determinat a fi d'avaluar-ne els resultats i determinar la validesa i els retocs necessaris en aquest tipus d'accions per potenciar l'activitat agrària a la zona.

La primera actuació pilot ja es va posar en marxa el mes de juliol, en prestar suport tècnic i econòmic a la promoció del **tomàquet de producció integrada** de les Agrupacions de Defensa Vegetal.

El **porro** serà el següent producte que caldrà impulsar, i es seguirà donant suport al **tomàquet de producció integrada** mitjançant l'elaboració d'un pla de màrqueting específic.

A partir del mes de gener

començarà l'**actuació pilot** de la **seguretat i vigilància rural** consistent en destinar al territori del **Parc Agrari** un comandament de guardes rurals cedit per la **Diputació de Barcelona**. Aquest comandament tindrà la missió de vigilar els punts més insegurs del **Parc** i contrastar l'eficàcia de les mesures proposades a l'estudi que s'ha efectuat sobre el tema.

Es crearà, també, un **Centre d'Informació i Serveis Agraris** per tal d'instal·lar un servei que sigui útil als pagesos de la zona. Aquest **Centre**, la ubicació del qual encara no està definida, estaria situat dintre del primer **Agropol**.

L'Agropol és el nom que hem donat a les superfícies que acolliran serveis diversos adreçats a l'activitat agrària i que estaran ubicats a dins o molt a prop del

El Parc disposarà de les eines per a realitzar la vigilància rural.

territori del **Parc Agrari**.

A fi de **controlar i proposar alternatives a la gestió de la fauna** provinent de les zones naturals o de les migracions, es prestarà suport a la realització d'experiències de **recuperació d'antigues pràctiques agrícoles** –com són els estanyets– que poden oferir **noves vies de convivència entre l'activitat agrària i el medi natural**.

Altres actuacions pilot, en col·laboració amb entitats que actuen dintre de l'àmbit del Parc, aniran orientades a la millora de la qualitat de les aigües i al subministrament d'ai-

gua per a reg a zones de la vall baixa que actualment es troben amb dificultats en aquest sentit.

També s'inclourà com a **actuació pilot** l'aprofitament de compost com a adob agrícola a les explotacions agràries que vulguin experimentar amb aquestes vies alternatives d'adobament.

Aquestes **actuacions pilot**, i d'altres que puguin sorgir es realitzaran al llarg dels propers mesos. Dels resultats que se'n derivin, els pagesos de la zona i les entitats que els agrupen en seran informats puntualment. 🌱

Per què la paraula "PARC"?

Pot ser que l'enunciat de "Parc Agrari" en un primer moment pugui suggerir a algú la idea d'un jardí públic. Pensant-hi una mica ja es veu que l'objectiu no va per aquest camí.

Avui podem trobar zones industrials amb el nom de "parc tecnològic", "parc d'activitats econòmiques" o "empresarial". També trobem grans superfícies comercials anomenades "parc comercial".

Fins i tot hi ha polígons d'habitatges que s'autoanomenen "parc residencial". El cementiri comarcal de Roques Blanques, al Papiol, és el "Parc de Roques Blanques"....

En tots aquests casos es tracta d'activitats privades a les quals es vol dotar d'una imatge de qualitat que les prestigii respecte de les altres del seu ram. Un factor diferencial important és el fet de disposar d'una gestió dels serveis, els quals

poden ser molt diversos segons els usos propis del "parc".

En optar per l'expressió "Parc Agrari" s'ha volgut recollir d'una banda la voluntat que les zones agrícoles disposin dels instruments necessaris per potenciar el seu desenvolupament, i d'una altra, la constatació que les zones agrícoles i altres espais agraris inclosos, tenen un paper important en la configuració de la identitat i la qualitat ambiental del territori, en aquest cas del delta i de la vall baixa del Llobregat. 🌱

La paraula Parc és sinònim de qualitat, desenvolupament i gestió.

Acords inicials per a la constitució del Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat

Entre els passats mesos de setembre i octubre la Diputació de Barcelona i el Consell Comarcal van adoptar els acords d'aprovació inicial dels estatuts del

Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat. La Unió de Pagesos va fer també la seva aprovació en el Consell Nacional del mes d'octubre. Aquests estatuts han de

passar pel preceptiu tràmit d'informació pública, i, una vegada aprovats definitivament durant els primers mesos de 1998, serà el moment que s'incorporin al Consorci els Ajuntaments, altres administracions amb competències i les entitats agràries.

El Consorci és l'entitat que haurà de gestionar el futur Parc Agrari del Baix Llobregat. El motiu de començar a constituir-se abans d'acabar el període del programa LIFE és la conveniència que, quan aquest finalitzi abans d'acabar el 1998 amb el projecte definit, hi hagi ja a punt l'instrument amb pressupost per començar a aplicar les mesu-

Consell Comarcal del Baix Llobregat, futura seu del Consorci del Parc

res de desenvolupament que contempli el projecte i continuar les iniciatives endega-

Els estatuts aprovats inicialment assenyalen com a finalitats del Consorci les següents:

1. Promoure l'ordenació de l'espai agrari com a tal, així com la seva corresponent gestió.
2. Informar sobre les activitats que afectin l'espai requerint a l'administració competent pel compliment del que s'ha acordat.
3. Vetllar pel compliment de la legislació i planificació vigents.
4. Promoure inversions i serveis propis de l'espai.
5. Fomentar l'aprofitament racional dels recursos de l'espai, el desenvolupament econòmic i tecnològic de les activitats agràries.
6. Establir acords de col.laboració amb altres entitats sense ànim de lucre, que coincideixin essencialment amb els objectius del Consorci.
7. Col.laborar amb les autoritats competents en l'àmbit d'espai agrari.
8. Promoure la captació, coordinació i gestió d'ajuts i fons comunitaris i d'altres administracions i ens, que les puguin atorgar.

El Parc a Internet

El Parc Agrari del Baix Llobregat s'incorpora al món de les noves tecnologies de la comunicació obrint una Web a la xarxa Internet.

Aquesta Web ha de permetre donar i rebre informació econòmica i tècnica d'altres indrets de característiques similars així com promocionar els productes de les empreses agràries del Parc.

L'adreça informàtica de la Web és :

<http://www.diba.es/parcagrari>

i el correu electrònic e-mail,

parcagrari@diba.es

L'agricultura del Baix Llobregat en el present i la futura planificació urbanística

Una de les raons més importants que varen propiciar el projecte LIFE Parc Agrari del Baix Llobregat va ser la voluntat, per part dels organismes

impulsors del projecte, de promoure les infraestructures agràries de la zona tenint present la nova planificació del territori.

Efectivament, davant l'ac-

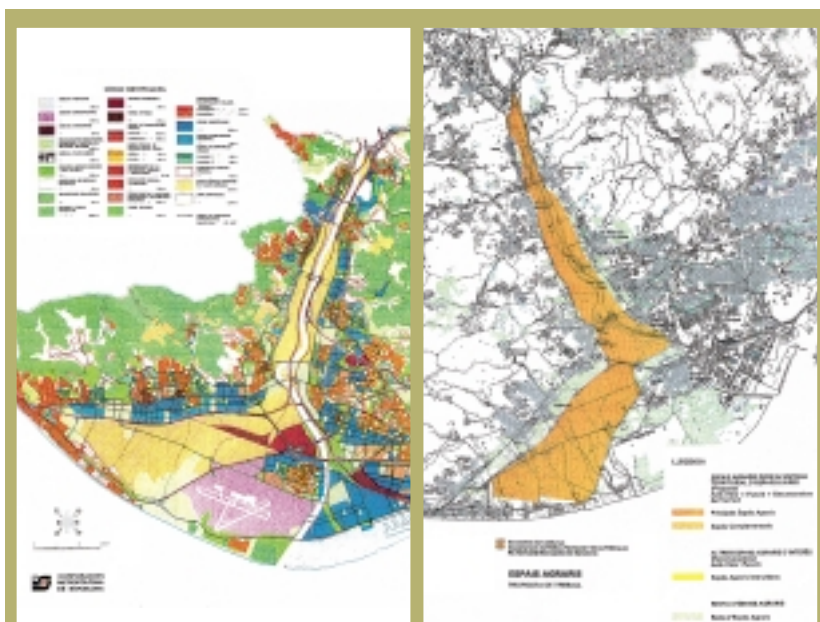
tual planificació del Pla General Metropolità de Barcelona (PGMB) i la futura planificació, que promou la Generalitat amb el Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB), es veia del tot necessari endegar un projecte que donés suport a les empreses agràries incloses dintre dels espais qualificats com a sòls de valor agrícola.

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques, amb l'esmentat PTMB, preveu la conservació de la vall baixa i el delta qualificant aquest territori com a un dels quatre principals espais agraris de les set comar-

ques on es desenvoluparà el PTMB, tot recollint les propostes del Pla Territorial General de Catalunya aprovat al Parlament l'any 1995.

Amb anterioritat, totes les darreres planificacions urbanístiques de la comarca del Baix Llobregat ja havien manifestat la voluntat de mantenir l'agricultura a la vall baixa i el delta. Així, tant el Pla Comarcal de l'any 1953, com l'actual Pla General Metropolità de Barcelona (PGMB) aprovat l'any 1976 han contemplat l'espai agrari situat a la vora del riu i a la plana del delta, donant-li, el PGMB, la qualificació urbanística, a aquest espai, de zona 24 sòl no urbanitzable rústic protegit de valor agrícola.

Després de més de 20 anys tots estem convençuts que cal una nova normativa que potencii i promogui les empreses agràries i les seves produccions.

La Vall Baixa i el Delta en l'actual i futura planificació.

Campanyes de difusió

La creació d'un Parc Agrari al Baix Llobregat és una proposta singular i innovadora que cal explicar. En la fase actual, abans de tenir concretat i debatut el projecte del Parc, convé difondre els objectius i les motivacions, tant entre els pagesos, com entre la població en general.

En aquest sentit el Parc Agrari del Baix Llobregat, per tal de donar a conèixer els objectius del Projecte LIFE de la Unió

Europea, ha editat dos publicacions titulades **"Una eina per revaloritzar la terra"** i **"Un projecte de futur, un territori de qualitat"**.

La primera d'aquestes publicacions va dirigida específicament als empresaris agrícoles de la zona i explica les raons que han motivat el Projecte LIFE i les propostes per dur endavant la revalorització de les terres en benefici dels professionals de l'agricultura.

La segona publicació pretén conscienciar, a la ciutadania i a les institucions, del respecte cap a un territori deteriorat pels impactes de les infraestructures i de l'entorn urbà en general, així com informar dels objectius per aconseguir un territori de qualitat.

Aquesta mateixa publicació **"Notícies del Parc Agrari"** és un altre dels instruments per realitzar la tasca divulgativa, amb més detall,

fonamentalment entre els pagesos.

Es realitzen els estudis per determinar el programa de gestió i desenvolupament agrari

Properament finalitzaran els estudis que hauran de determinar el futur **Programa de Gestió i Desenvolupament Agrari**. Aquest Programa configurarà les línies d'actuació del Parc per tal de trobar sortida a alguns dels problemes més importants que avui tenen les empreses agràries implantades dintre del territori de la vall baixa i el delta del Llobregat, fet que ha de permetre, en un futur pròxim, realitzar un pla d'inversions per posar en pràctica les propostes.

Els temes escollits per realitzar els estudis sorgeixen de la demanda del mateix sector agrari en base a un seguit d'entrevistes realitzades a pagesos. Les propostes elegides per estudiar varen ser exposades a les xerrades informatives, que es varen realitzar durant els mesos d'abril, maig i juny, a les cooperatives i associacions.

• **La seguretat rural** : S'analitzen les causes i es busquen solucions per combatre els

robatoris amb mesures preventives i de vigilància.

• **La gestió de l'aigua**: S'estudien les deficiències de les aigües i de les xarxes de reg i drenatge.

• **La gestió de la terra**: S'estudia la dinàmica de les explotacions agràries de la vall baixa i el delta i es busquen solucions per millorar la seva gestió.

• **La ramaderia**: L'oví, el porc i l'aviram són els tres sectors que s'estudien en profunditat en aquest treball per tal d'establir pautes per al trànsit dels ramats, analitzar la millora sanitària i estudiar la promoció econòmica.

• **La xarxa dels camins**: Entre principals i secundaris hi ha aproximadament 160 km de camins dintre de l'àmbit del Parc Agrari. Caldria preveure les necessitats de millora i ordenar el seu ús.

• **La promoció i comercialització dels productes**: S'estudia com trobar una

millor sortida als productes front a la competència d'altres zones.

• **La innovació tecnològica**: S'estudien les millores tecnològiques que cal aplicar per tal de maximitzar la rendibilitat dels productes.

• **Els Agropols i els Centres de Serveis Agraris**: En aquest treball es tracta de detectar quines són les necessitats més immediates de serveis i si es poden ubicar prop de les explotacions dintre d'espais dissenyats especialment.

• **La relació entre agricultura i espais naturals**: Es tracta de trobar solucions a les conseqüències negatives que pot tenir per a l'agricultura el fet de conviure a prop de zones naturals.

• **L'ús social de l'espai agrari**: Per tal que els empresaris agraris de la zona puguin desenvolupar la seva feina sense interferències de trànsit, cal canalitzar l'ús dels camins i determinar llocs específics per

El programa de gestió i desenvolupament ha de promoure les empreses

al trànsit aliè.

• **El Pla Especial**: Es tracta de donar forma legal a les propostes de gestió del territori per tal de regular els usos i donar suport a les activitats i serveis que es previnguin.

De les conclusions d'aquests treballs se'n realitzarà un resum que es distribuirà a les associacions i entitats agràries de la zona per tal que realitzin suggeriments.

L'estat actual dels treballs, que com hem dit estan en la seva recta final, ha permès extraure els suficients elements per seleccionar les **actuacions pilot** que desenvoluparà el Parc Agrari del Baix Llobregat.

Per demanar informació del Projecte LIFE Parc Agrari del Baix Llobregat podeu dirigir-vos a:

Parc Agrari del Baix Llobregat

Punt d'informació

DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Servei d'Acció Territorial
 Comte Urgell, 187-08036 Barcelona
 Tel. 402 24 83/Fax 402 24 93
 e-mail: parcagrari@diba.es

DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Servei de Promoció Econòmica
 Londres, 55, 3r - 08036 Barcelona
 Tel. 402 25 24/Fax 402 25 23
 e-mail: parcagrari@diba.es

CONSELL COMARCAL DEL BAIX LLOBREGAT
Patronat de Promoció Agrícola
 Parc Torreblanca, Ctra. N-340
 08980 Sant Feliu de Llobregat
 Tel. 685 24 00/Fax 685 18 68
 e-mail: ccbll@virtualbaix.com

UNIÓ DE PAGESOS
Oficina comarcal del Baix Llobregat
 C./ Marià Fortuny, 58.
 08830 Sant Boi de Llobregat
 Tel. 640 63 02 / Fax 630 66 64
 e-mail: santboi@uniopagesos.es

Parc Agrari del Baix Llobregat

Una eina
per revaloritzar
la terra.

Un projecte per
participar-hi.

*Les entitats promotores del Parc Agrari
us desitgem un bon any.*